

HOOFDSTUK I

DE ORGANISATIE

§ 1. ORGANISATIEVORMEN

In artikel 209 van de gemeentewet wordt aan burgemeester en wethouders o.a. opgedragen de zorg voor het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, alsmede het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt. Korter gezegd: aan burgemeester en wethouders is de brandweezorg opgedragen. Het zelfde artikel van de gemeentewet zegt dat burgemeester en wethouders het personeel van de brandweer benoemen, schorsen en ontslaan.

Hieruit blijkt, dat de gemeentewet er in beginsel van uitgaat dat in elke gemeente een gemeentelijke brandweer bestaat. Welke organisatievorm de brandweer moet hebben, regelt de gemeentewet niet. En ook de Brandweerwet laat dit in het midden, of beter gezegd, laat dit over aan de gemeenteraad. In artikel 1 van de Brandweerwet staat namelijk dat de gemeenteraad algemene regelen moet vaststellen betreffende de organisatie en het beheer van de gemeentelijke brandweer. Van de vrijheid om zelf te beslissen omtrent de organisatievorm van hun brandweer hebben de gemeenteraden gebruik gemaakt, zodat in de loop der jaren verschillende organisatievormen zijn ontstaan, te weten:

a. de vrijwillige brandweer. Deze brandweer bestaat uit personen die zich vrijwillig ter beschikking van het gemeentebestuur hebben gesteld en vervolgens zijn benoemd om, al dan niet tegen een geldelijke beloning, bij de brandweer werkzaam te zijn zonder daarvan hun beroep te maken.

b. de beroepsbrandweer. Deze brandweer bestaat geheel of grotendeels uit personen die door burgemeester en wethouders in vaste dienst van de gemeente zijn benoemd om bij de brandweer werkzaam te zijn. Dit zijn dus beroepsmensen.

De onder *a* en *b* genoemde organisatievormen worden het meest aangetroffen. In enkele gemeenten wordt echter een z.g. plichtbrandweer of een z.g. aangewezen brandweer aangetroffen.

c. de plichtbrandweer bestaat uit in gemeentedienst zijnd personeel, dat werkzaam is bij een gemeentelijke dienst zoals bijv. openbare werken, gas- en waterleidingbedrijven enz. en dat ingevolge zijn rechtspositieregeling verplicht wordt daarnaast werkzaam te zijn bij de brandweer.

d. de aangewezen brandweer bestaat uit personen die op grond van een gemeentelijke verordening tot het verrichten van tijdelijke persoonlijke diensten ten behoeve van de gemeentelijke brandweer kunnen worden opgeroepen.

Op deze hoofdvormen bestaan nog weer enkele variaties, zoals bijv. de vrijwillige brandweer met een kern van enkele beroepsmensen en de plichtbrandweer die wordt aangevuld met vrijwilligers enz.

e. de regionale brandweerorganisatie. Samenwerking van gemeenten op het gebied van de brandweer heeft er toe geleid dat in enkele gedeelten van het land z.g. regionale brandweerorganisaties in het leven zijn geroepen. De taak welke aan de regionale brandweren is opgedragen kan geheel verschillend zijn; zij kan namelijk de gehele brandweertaak omvatten of zich beperken tot slechts een gedeelte daarvan. In het laatste geval is in elke gemeente nog een eigen organisatie aanwezig. De regionale brandweer kan bijvoorbeeld uitsluitend tot taak hebben te zorgen voor de brandpreventie in het gebied van de samenwerkende gemeenten. Het is evenwel ook mogelijk, dat deze brandweer uitsluitend wordt belast met de behartiging van het brandweermaterieel van de samenwerkende gemeenten. De regionale brandweer kan ook worden aangemerkt als de reserve op de achtergrond, die bij een enigszins omvangrijke brand in een van de samenwerkende gemeenten terstond uitrukt, ter assistentie van de plaatselijke brandweer. De samenwerking is het verst doorgevoerd bij de regionale brandweer die als de enige brandweer in het gehele gebied van de samenwerkende gemeenten optreedt en derhalve in dat gebied met de gehele brandweertaak is belast.

Een speciale vorm van regionale brandweer is *de bosbrandweer* die veelal door aan elkaar grenzende gemeenten wordt opgericht ter bestrijding van bos- en heidebranden.

De gemeentelijke brandweer moet worden gezien als het apparaat dat optreedt wanneer het individu niet de nodige maatregelen ter bestrijding van brand kan treffen. Ieder is namelijk verplicht

brand te voorkomen en te trachten een begin van brand te blussen. Daarom hebben ook verschillende grote ondernemingen (bijv. fabrieken) een eigen brandweer opgericht; een dergelijke brandweer wordt een **bedrijfsbrandweer** genoemd. Samenwerking tussen een bedrijfsbrandweer en de gemeentelijke brandweer is ten zeerste gewenst.

§ 2. HET VERZORGINGSGBIED VAN DE BRANDWEER

Het gebied waarin de brandbestrijdingstaak aan de gemeentelijke brandweer is opgedragen, wordt het verzorgingsgebied genoemd. Dit gebied valt meestal samen met het grondgebied van de gemeente. Afhankelijk van de overeenkomsten, die tussen gemeenten zijn gesloten, kan het verzorgingsgebied ook groter of kleiner zijn.

§ 3. DE STERKTE VAN DE BRANDWEER

Bij het bepalen van de sterkte van de brandweer wordt met verschillende factoren rekening gehouden, zoals bijv. de oppervlakte van het verzorgingsgebied, de bebouwing (oude of nieuwe, hoge of lage bebouwing, enz.), de aanwezigheid van brandgevaarlijke objecten (fabrieken enz.) en dergelijke. Deze factoren kunnen tezamen het **brandrisico** worden genoemd. Naar gelang van het brandrisico, zal de sterkte van de brandweer dienen te zijn. Uiteraard zal deze sterkte opgewassen moeten zijn tegen wat in de regel aan branden kan worden verwacht.

§ 4. DE ONDERLINGE HULPVERLENING

Wanneer een brand de krachten van de plaatselijke brandweer te boven gaat, zal zo spoedig mogelijk de hulp van de brandweer van een naburige gemeente moeten worden ingeroepen. Omtrent het aanvragen en het verlenen van deze hulp zijn door de meeste gemeentebesturen onderling afspraken gemaakt.

§ 5. BEVEL OP DE BRANDPLAATS

De leiding van de blussingswerkzaamheden berust bij de brandweercommandant of, wanneer deze niet zelf daarbij aanwezig is, bij degene die daartoe bij plaatselijke verordening is aangewezen. De Commandant of degene die in zijn plaats met de leiding is belast, heeft bij brand het bevel. Volgens artikel 222 van de gemeentewet berust bij brand het opperbevel bij de burgemeester. In geval van hulpverlening is het regel dat de bevelvoerder van de hulpverlenende brandweer zich stelt onder de bevelen van de commandant van de hulpverkriggende gemeente. Het personeel van de hulpverlenende brandweer blijft onder rechtstreeks bevel van zijn eigen bevelvoerder.

§ 6. DE BRANDWEER IN HET KADER VAN DE OVERHEIDSORGANISATIE VAN DE BESCHERMING BEVOLKING *)

De brandweer in het kader van de Bescherming Bevolking is gebaseerd op de vredesorganisatie van de brandweer.

1. De organisatie in de A-gemeenten (kringen)

In de A-gemeenten (kringen) staat de overheidsorganisatie van de B.B. onder het gezag van de Burgemeester of van de kringraad (Raad van burgemeesters van de gemeenten die de kring vormen). Het bevel over de B.B. wordt gevoerd door het Hoofd Bescherming Bevolking (H.B.B.) of het kring H.B.B. Deze wordt bijgestaan door de onderscheidene diensthooften, t.w. de commandanten van de Brandweer, de Reddingsdienst, de Politie, de Geneeskundige Dienst en het diensthoofd van de Sociale Verzorging. Deze vormen tezamen de staf van het H.B.B. en bevinden zich tijdens de staat van paraatheid van de B.B. met het H.B.B. (of diens vervanger) in diens commandopost. In zijn commandopost neemt het H.B.B. bijgestaan door zijn commandanten en hoofden van dienst de nodige maatregelen, terwijl van daaruit iedere commandant en hoofd van dienst de nodige bevelen en aanwijzingen voor het inzetten van zijn dienst geeft.

*) Voor wat betreft het doel en de opzet van de organisatie B.B. wordt verwezen naar de uitgave „Samenvatting Rechtspositie Noodwachters”.

Teneinde de bevelvoering te vergemakkelijken en de inzet van de verschillende diensten zo snel mogelijk te kunnen bewerkstelligen, wordt een A-gemeente (kring) vaak in operationele vakken verdeeld. Elk vak heeft zijn eigen vakcommandant van de Brandweer en van de Reddingsdienst. Iedere vakcommandant voert in het vak het bevel over het personeel van zijn dienst. Hij is ondergeschikt aan zijn dienstcommandant in de commandopost.

Bij de bestrijding van oorlogsbranden moet rekening worden gehouden met een groot aantal branden, welke gelijktijdig ontstaan.

Voor de bestrijding van beginnende branden zal de eerste aanval moeten uitgaan van de zelfbescherming gesteund door de georganiseerde zelfbescherming, t.w. de blok- en wijkbescherming en van de bedrijfszelfbescherming. Er zullen echter branden ontstaan die vrijwel terstond een zodanige vorm aannemen, dat zij niet door de zelfbescherming met de beschikbare middelen zijn te blussen. Verder zal steeds de kans bestaan dat branden de zelfbescherming 'uit de hand lopen'.

De bestrijding van de branden die de krachten van de zelfbescherming te boven gaan, zal door de overheidsbrandweer moeten geschieden.

Om de gevolgen van bombardementen, welke in een A-gemeente (kring) kunnen worden verwacht, in eerste aanleg het hoofd te kunnen bieden, is de bestaande gemeentelijke brandweerorganisatie vaak niet voldoende. In dat geval is van Rijkswegs aan het aantal bluseenheden uitbreiding gegeven, hetgeen tevens een uitbreiding van het brandweerpersoneel door noodwachters met zich mede brengt.

Op grond van in de tweede wereldoorlog opgedane ervaringen is bepaald, dat het grootste gedeelte van het in een A-gemeente beschikbare aantal bluseenheden, verdeeld over de eventueel aanwezige operationele vakken, moet worden opgesteld op veilige afstand van de bedreigde gebieden. De in een vak opgestelde bluseenheden staan rechtstreeks onder bevel van de vakcommandant. In het algemeen zal het brandweerpersoneel, dat deze bluseenheden moet bedienen in de onmiddellijke nabijheid van de opstellingsplaats worden gekazerneerd.

Een klein gedeelte van de bluseenheden wordt echter in de stad zelve opgesteld. De taak van deze bluseenheden, die de **vooruitgeschoven eenheden** worden genoemd, is

- a. blussen van vredesbranden;
- b. bij oorlogsbranden door snelle inzet het moreel van de getroffen bevolking verhogen en de rampbestrijding stimuleren.

Deze eenheden rukken, in geval van oorlogsbranden op initiatief en onder verantwoordelijkheid van de betrokken bevelvoerder uit.

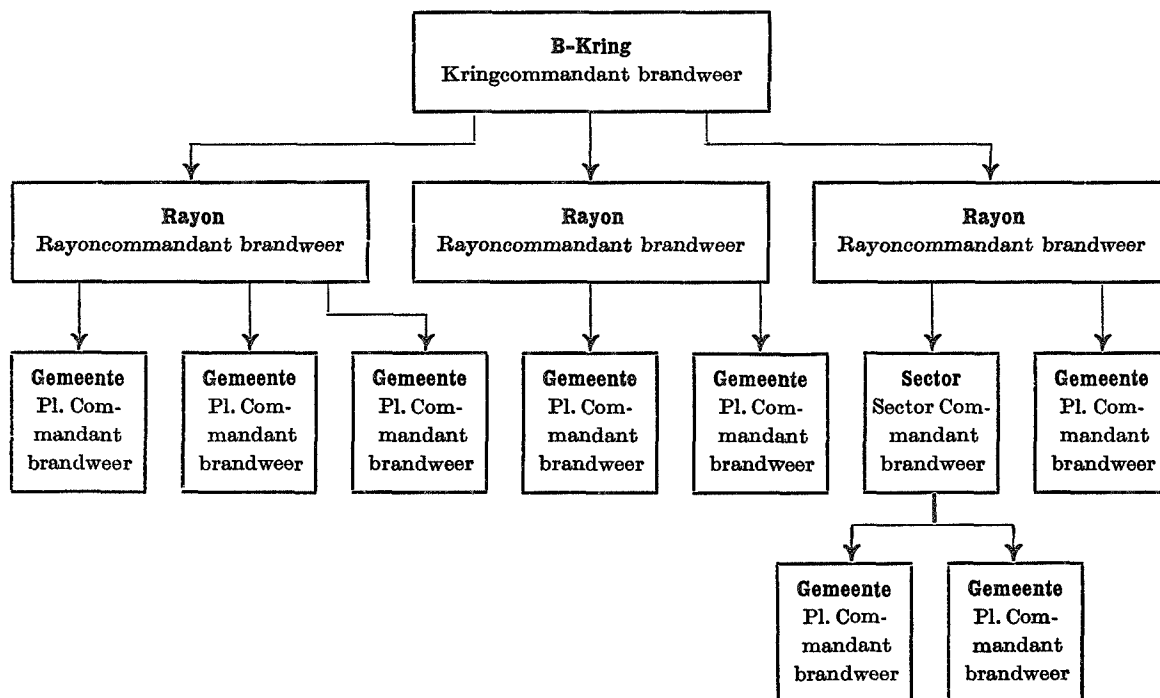
2. De organisatie in de B-kringen

Aangenomen wordt dat de gevolgen van oorlogshandelingen in de B-gemeenten in het algemeen van zodanige omvang zijn, dat zij de krachten van een enkele B-gemeente te boven gaan doch doeltreffend kunnen worden opgevangen indien de organisatie die in een aantal aangrenzende gemeenten in vredes-tijd aanwezig behoort te zijn, in **kringverband** wordt gecoördineerd op zodanige wijze dat over betrekkelijk korte afstand snel hulp kan worden geboden. Vandaar dat de B-gemeenten zijn ondergebracht in B-kringen.

In een B-kring staat de overheidsorganisatie van de B.B. onder het gezag van de kringraad (Raad van burgemeesters van de gemeenten die tot de kring behoren). Het bevel berust bij het kringhoofd Bescherming Bevolking (K.H.B.B.). Hij wordt bijgestaan door de kringcommandanten van de diensten. De B-kringen zijn meestal, in verband met de grootte en het aantal gemeenten, verdeeld in rayons. Het is mogelijk dat een rayon ten behoeve van de brandweerdienst nog weer is onderverdeeld, namelijk in sectoren. Een gemeente kan dus rechtstreeks onder een rayon, of onder een sector ressorteren. De onderverdeling van een B-kring kan dus, voor wat betreft de brandweer, zijn als bovenaan blz. 6 is aangegeven.

In sommige B-gemeenten, welke onder meer door een aaneengesloten bebouwing meer risico lopen dan het overige B-gebied, is, in verband met verdergaande beschermingsmaatregelen, een Plaatselijk Hoofd Bescherming Bevolking (P.H.B.B.) boven de plaatselijke dienstcommandanten geplaatst.

In geval van brand in een B-gemeente, komt de gemeentelijke brandweer in actie onder commando van haar eigen commandant. Hulpverlening van buiten de gemeente wordt bij de sector- of de rayoncommandant aangevraagd, die de gemeenten aanwijst welke hulp moeten verlenen. Is de hulp uit de sector of uit het rayon niet toereikend, dan worden door de kringcommandant bluseenheden uit andere rayons naar de plaats van de ramp gedirigeerd.

§ 7. HULPVERLENING OP PROVINCIAAL EN NATIONAAL NIVEAU IN HET KADER VAN DE OVERHEIDSORGANISATIE VAN DE BESCHERMING BEVOLKING

Bij de organisatie van de B.B. wordt rekening gehouden met de mogelijkheid dat in een A-gemeente of A-gebied of eventueel in een B-kring een ramp van zodanige omvang ontstaat, dat de plaatselijke of kringorganisatie niet bij machte is deze het hoofd te bieden. Daarom is zowel op provinciaal als op nationaal niveau een regeling inzake onderlinge hulpverlening getroffen.

Wanneer binnen de provincie voldoende hulp kan worden verkregen, wordt deze verleend op bevel van de Commissaris der Koningin. De Commissaris der Koningin wordt bijgestaan door een provinciaal commando en een provinciale staf, gevormd uit deskundigen van de verschillende diensten. Is de bijstand, welke op provinciaal niveau kan worden geboden, onvoldoende, dan kan het Nationaal Commando bijstand doen verlenen door de Mobiele Colonne en zonodig door andere provinciën. Hierbij wordt opgemerkt, dat Noordholland, Zuidholland en Utrecht gezamenlijk een gewest hebben gevormd, hetwelk wat betreft de B.B. in de plaats treedt van die provinciën.

In totaal zullen 12 Mobiele Brandweercolonne verspreid over het land worden opgesteld. Deze colonne zullen dag en nacht beschikbaar zijn om uit te rukken. Van de 12 brandweercolonne is één colonne een varende colonne; de andere colonne zijn rijdende colonne.

De varende colonne bestaat uit 12 blusboten, terwijl elke blusboot met 3 bluseenheden wordt uitgerust.

Elke rijdende colonne bestaat uit:

- Staf van de colonne,
- 4 Bluscompagnieën,
- 1 Speciale Compagnie,
- 1 Depot Compagnie.

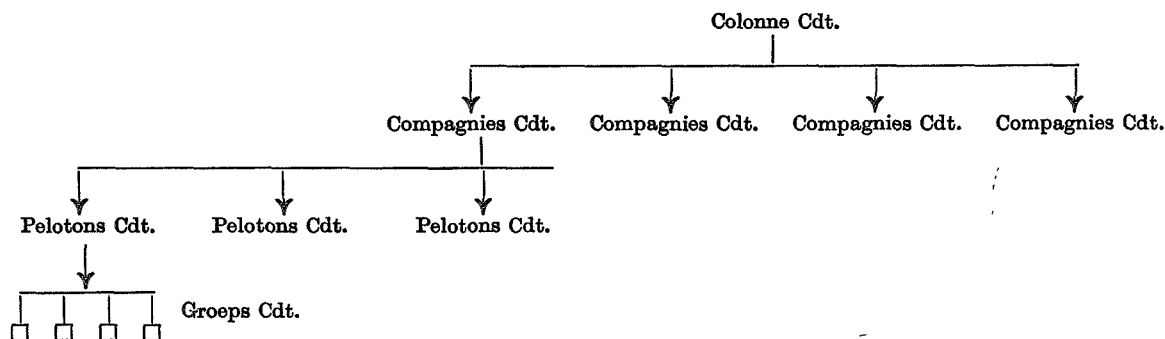
Een colonne staat onder bevel van een colonnecommandant.

Aan het hoofd van een bluscompagnie staat een compagniescommandant. Een bluscompagnie is samengesteld uit 12 bluseenheden. Een colonne bestaat dus uit $4 \times 12 = 48$ eenheden.

Een bluscompagnie is weer onderverdeeld in 3 pelotons.

Een peloton bestaat derhalve uit 4 bluseenheden. Aan het hoofd van een peloton staat een pelotonscommandant. De bevelvoerder van een bluseenheid wordt groepscommandant genoemd.

Operatief heeft de colonnecommandant dus te maken met 4 compagniescommandanten, elke compagniescommandant met 3 pelotonscommandanten en elke pelotonscommandant met 4 groepscommandanten.

Bij de Speciale compagnie zijn de bijzondere voertuigen ingedeeld, welke niet bij de bluscompagnieën behoren, zoals bijvoorbeeld de slangentransportauto's alsmede andere speciale voertuigen.

De Depotcompagnie blijft steeds op de standplaats van de colonne achter. Bij deze compagnie is o.a. ingedeeld de werkplaats, de opslagplaats van reserve-materieel, de centrale administratie, de verplegingsdienst, enz.

Aan het hoofd van deze beide compagnieën staat eveneens een compagniescommandant, die rechtstreeks onder bevel van de colonnecommandant staat.

§ 8. DE TECHNISCHE OPBOUW VAN EEN BRANDWEERORGANISATIE

1. Het melden van branden in vreedetijd

Alleen wanneer de brandweer kennis draagt van een brand kan zij uitrukken om deze te blussen. Daarom moeten de branden aan de brandweer worden gemeld. De melding moet door het publiek geschieden aan een vast daarvoor aangewezen adres dat te allen tijde beschikbaar is: de centrale meldingspost (C.M.P.). Er zijn verschillende meldingssystemen:

- a. mondeling;
- b. door middel van de telefoon;
- c. gebruikmaking van openbare brandmelders.

Wat betreft het telefonisch melden van brand zij opgemerkt dat het aanbeveling verdient dat elke abonné bij zijn telefoontoestel een kaartje heeft hangen met het telefoonnummer van de C.M.P. en dat in buurten met weinig telefoonaansluitingen de abonné's ook anderen in de gelegenheid stellen van de telefoon gebruik te maken voor het melden van brand. Aan de desbetreffende percelen kan een, des nachts verlicht, bordje worden aangebracht met in duidelijke letters de woorden: 'Hier brand melden'. Voorts zal, naar in de praktijk is gebleken, een nachtschel niet mogen ontbreken. Dat de C.M.P. te allen tijde bereikbaar moet zijn, houdt in dat steeds iemand aanwezig is om een brandmelding in ontvangst te nemen. Deze persoon zorgt er voor dat hij de meest belangrijke gegevens ontvangt en, eventueel op een speciaal daartoe bestemd formulier, noteert. De belangrijkste gegevens zijn:

- a. het adres van het perceel waar de brand is;
- b. de aard van de brand;
- c. naam, adres en telefoon van de melder;
- d. tijdstip van de ontvangst van de melding.

Het is mogelijk dat ter verzekering van een snelle brandmelding een rechtstreekse verbinding is gemaakt tussen een bepaald object (bijv. schouwburg, fabriek, ziekenhuis, enz.) en de C.M.P. Door het indrukken van een knop of het opnemen van de hoorn van een telefoontoestel (zonder dat een nummer behoeft te worden gedraaid) komt in dat geval de brandmelding tot stand en weet men op de C.M.P. onmiddellijk in welk gebouw brand is uitgebroken. Een andere mogelijkheid is dat de meldingsapparatuur gekoppeld is aan een in een gebouw aanwezige automatisch in werking tredende brandblus- of rookverklikkerinstallatie. Komt deze installatie bij een begin van brand in bedrijf, dan wordt tegelijkertijd in de C.M.P. een bepaald signaal waarneembaar.

2. Het melden van branden in oorlogstijd

Wanneer in een A-gemeente of A-kring een bombardement plaats vindt, moet het H.B.B. zich zo snel mogelijk een beeld kunnen vormen van de aard en de omvang van de aanval. Dit is mogelijk aan de hand van de meldingen van de wijkposten en van de uitkijkposten, welke tijdens en onmiddellijk na een bombardement aan de commandopost van het H.B.B. worden doorgegeven. Verder ontvangt het H.B.B. de voor hem noodzakelijke gegevens van de verkenningdienst. Deze dienst heeft de beschikking over verkenningswagens welke met mobilfoons en portofoons zijn uitgerust. De verkenningswagens worden zo spoedig mogelijk na een aanval door het H.B.B. uitgezonden.

Daarnaast moet er op worden gerekend, dat het publiek branden als gevolg van oorlogshandelingen aan de C.M.P. zal melden, want deze blijft voor het melden van normale branden in oorlogstijd gehandhaafd.

De bij de C.M.P. binnengekomen meldingen van oorlogsbranden moeten onmiddellijk aan de commandopost van het H.B.B. worden doorgegeven.

In de B-kringen worden de meldingen van brand als gevolg van oorlogshandelingen op de normale in vredetijd gebruikelijke wijze aan de C.M.P. gedaan. Deze meldingen worden vervolgens naar de verbindingspost van de sector- of de rayoncommandant doorgegeven, terwijl deze de kringcommandant met de meldingen in kennis stelt, die op zijn beurt het K.H.B.B. inlicht.

3. Het alarmeren van de brandweer in vredetijd

Gelijktijdig met het in ontvangst nemen van de melding door de C.M.P. of onmiddellijk daarna, al naar gelang de instructie voor de C.M.P. luidt, wordt het brandweerpersoneel gealarmeerd. Vervolgens moet de melding onmiddellijk worden doorgegeven aan de brandweerfunctionaris en aan de autoriteiten die in de instructie zijn genoemd. De C.M.P. moet er voor zorgdragen, dat de bevelvoerder van het eerste uitrukkende voertuig in elk geval nauwkeurig wordt ingelicht. Het alarmeren geschiedt door middel van een alarmeringsinstallatie. Het is duidelijk dat de alarmeringsinstallatie in de C.M.P. of in de onmiddellijke nabijheid daarvan in werking moet kunnen worden gesteld.

Het alarm kan, afhankelijk van de plaatselijke situatie, door middel van een z.g. luid alarm (bijv. sirene) of een z.g. stil alarm (bijv. wekschellen) worden gegeven.

In gemeenten, waar het merendeel van het vrijwillig brandweerpersoneel zijn werkzaamheden buitenshuis verricht (bouwvakken, landbouw, tuinbouw, enz.) wordt doorgaans van het luid alarm gebruik gemaakt; het z.g. stil alarm wordt gegeven in gemeenten waar het merendeel van het personeel in of in de naaste omgeving van zijn woning werkzaam is (winkeliers, garagehouders, enz.). Voorts is er een combinatie van beide systemen, hetgeen in de praktijk geschiedt door het stil alarm na en het luid alarm tijdens de werkuren te geven.

In het onder 1 besproken geval dat een meldingsapparaat, gekoppeld aan een in een gebouw aanwezige brandblus- of rookverklikkerinstallatie, een signaal geeft in de C.M.P. is het ook mogelijk, dat automatisch de alarmeringsinrichting voor het brandweerpersoneel in werking wordt gesteld. Er wordt dan een speciaal alarmsignaal gegeven, dat dus afwijkt van het signaal, dat normaal in geval van brand wordt gegeven; het brandweerpersoneel weet in zo'n geval onmiddellijk in welk gebouw brand is uitgebroken. Deze wijze van melding en alarmering wordt bijv. toegepast in gevallen waar blusinstallaties in kerktorens zijn aangebracht.

Wanneer het alarmsignaal klinkt, spoedt de brandweerman zich naar de brandweergarage of naar de plaats van de brand, al naar gelang dit in de plaatselijke instructie is geregeld. In de instructie zal tevens zijn bepaald waar hij zich van zijn beschermende kleding en helm moet voorzien. De kleding kan bij hem thuis of in de brandweergarage zijn geborgen.

Bij aankomst in de brandweergarage of op de plaats van de brand, nemen de brandweeralieden in de volgorde waarop zij zijn gearriveerd een nummerplaatje van de rij nummers af, die volgens de taakverdeling bij het z.g. aflegsysteem, in het voertuig zijn opgehangen. De volgorde van de opgehangen nummerplaatjes is: 8, 1, 2, 3, 4, 6, 5 en 7. De eerstaankomende neemt dus het plaatje no. 1, de tweede het plaatje no. 2, enz.; no. 8 is de pompbediener.

Wordt met bemand voertuig uitgerukt, dan nemen zij volgens het nummer op het voertuig plaats.

4. Het alarmeren van de brandweer in oorlogstijd

De alarmering van het brandweerpersoneel in de A-gemeenten of A-kringen, bestaande uit vaste noodwachters en bloknoodwachters met toerbeurtaak, kan op eenvoudige wijze, bijv. door middel van alarmschellen, plaats vinden, daar het personeel bij de opstellingsplaats van de bluseenheden is gekazerneerd. De oproep-noodwachters moeten zich bij luchtalarm, te geven door sirenes, naar de hun

aangewezen verzamelplaatsen of de opstellingsplaatsen van de bluseenheden begeven. In de B-kringen moet het brandweerpersoneel zich bij alarm naar de brandweergarage begeven. De brandweerlieden mogen niet, zoals bij de vredesorganisatie in sommige gemeenten is geregeld, op eigen gelegenheid naar de plaats van de brand gaan.

5. Het uitrukken in vreedstijd

Het uitrukken moet met het minst mogelijk tijdverlies gepaard gaan. Indien naar het oordeel van de bevelvoerder voldoende personeel om te kunnen vertrekken aanwezig is, rukt hij met het (de) daarvoor in aanmerking komende voertuig(en) uit. Tevoren wordt ten gerieve van de nakomende brandweerlieden, die zich dus op eigen gelegenheid naar de brandplaats moeten begeven, op een bord het adres van de brand vermeld.

6. Het uitrukken in oorlogstijd

Zowel in de A-gemeenten (A-kringen) als in de B-kringen rukken de bluseenheden in de regel met voltallige bezetting en op bevel van de commandant van de brandweer uit. Alleen de vooruitgeschoven eenheden in de A-gemeenten (A-kringen) rukken uit op initiatief van de bevelvoerder, na ontvangst van een brandmelding of na eigen waarneming van een brand.

7. De verbindingdienst in vreedstijd

Met het oog op een doeltreffende brandbestrijding is het noodzakelijk dat een goede verbinding bestaat tussen de plaats van de brand en de centrale meldingspost. Op deze post moet dan ook iemand aanwezig zijn, die in staat is de inkomende en uitgaande berichten te behandelen.

Voor een goed functioneren van de C.M.P. is het noodzakelijk dat aldaar een kaart van het verzorgingsgebied aanwezig is, waarop alle voor de brandbestrijding van belang zijnde gegevens zijn vermeld, en een lijst van de daarvoor in aanmerking komende adressen en telefoonnummers. Voorts dient een register of logboek aanwezig te zijn waarin alle inkomende en uitgaande berichten onder vermelding van de tijd worden genoteerd.

De inkomende berichten, afkomstig van de plaats van de brand, worden de nader-berichten genoemd.

Hiermede wordt de C.M.P. voortdurend op de hoogte gehouden omtrent de toestand op de brandplaats en het verloop der blussingswerkzaamheden, zodat, indien nodig, ten spoedigste nadere maatregelen kunnen worden genomen.

Deze nadere maatregelen kunnen onder meer betreffen:

- 1e. het uitzenden van versterking naar de brandplaats of het aanvragen van hulp uit andere gemeenten;
- 2e. het regelen van bijzondere hulp, bijv. van een autoladder, tankwagens, enz.;
- 3e. het inroepen van de hulp van een dokter of de bijstand van een geestelijke;
- 4e. het inroepen van de hulp van ambtenaren van het gas-, waterleiding- of electriciteitsbedrijf.

Bovendien moet de C.M.P. er voor zorg dragen dat de burgemeester en eventueel andere autoriteiten op de hoogte worden gesteld en gehouden.

De volgorde waarin de hulp van andere gemeenten moet worden aangevraagd, zal in de plaatselijke instructie zijn geregeld.

Het eerste nader bericht dat aan de C.M.P. wordt verzonden dient altijd te bevatten:

- 1e. een kwalificatie van de brand volgens een bepaalde code;
- 2e. het brandadres en de aard van het brandobject;
- 3e. de naam van de bevelvoerder;
- 4e. het adres, met telefoonnummer, vanwaar het nader bericht is verzonden;
- 5e. toelichtingen.

Lange berichten vertragen de berichtgeving. Het is daarom wenselijk van een code gebruik te maken voor het aangeven van de aard en de omvang van de brand, en de noodzakelijkheid van versterking bij brand.

Een dergelijke code kan als volgt zijn samengesteld:

- 'Niets te doen': de brandweer is nodeloos gealarmeerd; er zijn ter plaatse voor haar geen werkzaamheden te verrichten.
- 'Hulpverlening': de brandweer is gealarmeerd voor het verlenen van hulp in noodgevallen, andere dan brand, zoals bijv. bij stormweer, om losgeraakte delen van gebouwen, welke gevaar voor voorbijgangers kunnen opleveren, te verwijderen of vast te maken of bijv. het leegpompen van kelders bij hevige regenval, het verlenen van hulp bij verkeersongevallen, enz.
- 'Kleine brand': wil niet zeggen dat de brand van geringe betekenis is, maar dat voldoende blusmaterieel aanwezig is om de brand onder de knie te krijgen.
- 'Middel brand': versterking met een tweede bluseenheid is noodzakelijk. Het bericht behoeft niet altijd te betekenen, dat men met een grote brand te doen heeft. Het tweede blusvoertuig kan ook dienst moeten doen bij het watertransport over lange afstand.
- 'Grote brand': versterking met nog twee bluseenheden is noodzakelijk.
- 'Zeer grote brand': versterking met meer dan twee bluseenheden is noodzakelijk. Het vereiste aantal zal moeten worden opgegeven.

Deze eenvoudige code zal in de meeste gevallen voldoen. Het spreekt echter vanzelf, dat zich omstandigheden kunnen voordoen, waarin de code niet voorziet, bijv. bij bos- en heidebranden.

Bij het bestrijden van grote bos- en heidebranden heeft men over het algemeen meer behoefte aan personeel met schoppen en/of bijlen en transportmiddelen dan aan motorblusmaterieel. Bij deze branden zal het bericht moeten luiden:

'Bosbrand' of 'Heidebrand', waarna de verdere gegevens zoals plaats, naam bevelvoerder, enz. dienen te volgen.

Ook wanneer in bepaalde gevallen bijzondere maatregelen nodig zijn kan van een eenvoudige code gebruik worden gemaakt.

Bijvoorbeeld:

- 'Dokter' De aanwezigheid van een arts op de plaats van de brand wordt noodzakelijk geacht.
- 'Geestelijke' De bijstand van een geestelijke wordt gevraagd daar één of meer personen in levensgevaar verkeren.
1. 'Gas' }
2. 'Water' } Dit betekent dat een technisch ambtenaar van het gasbedrijf (1), de waterleiding-
3. 'Electriciteit' } maatschappij (2), of het electriciteitsbedrijf (3) bij de de brand nodig is.

Voorwaarde is altijd, dat de berichten welke aan de C.M.P. worden gezonden, duidelijk en kort zijn, zodat de man op de C.M.P. uit de verstrekte toelichtingen zich een duidelijk beeld kan vormen van de situatie bij brand.

De nadere berichten worden gegeven door de bevelvoerder die de leiding van de blussingswerkzaamheden heeft en door de ordonnans, die tot de bezetting van het blusvoertuig behoort, verzonden naar de C.M.P.

Met het oog op de taak die de bevelvoerder bij de blussingswerkzaamheden heeft te vervullen, is het duidelijk, dat deze niet van de brand kan weglopen om te gaan telefoneren. Voorts zal het hem niet altijd mogelijk zijn, zelf de bevelen en aanwijzingen aan zijn manschappen te geven. De ordonnans staat dan ook ter beschikking van de bevelvoerder om zonedig bevelen en aanwijzingen over te brengen. De ordonnans moet dus bij de bevelvoerder blijven en alleen van diens zijde wijken om de opdrachten, die hij krijgt, te vervullen. Hij neemt slechts bij uitzondering aan de blussingswerkzaamheden deel.

Het is van belang dat de ordonnans plaatselijk goed bekend is; voorts moet hij op de hoogte zijn van de aanwezige telefoonaansluitingen. Een boekje of een lijst met de adressen van de percelen, waar een telefoon aanwezig is, kan hem hierbij van dienst zijn.

Wanneer het blusvoertuig is uitgerust met een mobilfooninstallatie, moet de ordonnans vanzelfsprekend bekend zijn met de werking en de bediening van deze installatie. De ordonnans moet in het overbrengen van berichten geoefend zijn, want het is niet zo gemakkelijk berichten precies te onthouden. Is een bericht moeilijk te onthouden, bijv. doordat het vrij lang is, dan is het zaak dat de ordonnans het opschrijft, waarvoor hij papier en potlood bij zich moet hebben.

Dit lijkt misschien een beetje overdreven, doch men bedenke dat wanneer een bericht foutief wordt overgebracht, dit van grote invloed op het verloop van de blussing kan zijn. Een foutief bericht kan het welslagen van de blussingswerkzaamheden in gevaar brengen.

De ordonnans moet elk bericht of bevel, dat hij van de bevelvoerder ontvangt om over te brengen, woordelijk herhalen. Ook daardoor kunnen fouten worden voorkomen.

Een andere oorzaak dat berichten soms onjuist worden overgebracht is, dat te snel en onduidelijk wordt gesproken. Dit geldt in het bijzonder bij het telefoneren. Vooral bij het telefonisch overbrengen van berichten moet rustig en duidelijk worden gesproken, waarbij de microfoon voor de mond wordt gehouden. Schreeuwen door de telefoon heeft tot resultaat dat het gesprokene onverstaanbaar wordt. De ordonnans moet, terwijl hij bij de verkenning de bevelvoerder vergezelt, zijn ogen goed de kost geven en opmerkingsvermogen bezitten om aan de C.M.P. die inlichtingen te kunnen verstrekken, welke nodig zijn om de C.M.P. een duidelijk beeld van de brandsituatie te geven.

De ordonnans zal de bevelvoerder in alles tot hulp moeten zijn bij de uitvoering van diens veelomvattende taak en hem zonodig op bepaalde punten opmerkzaam maken. In dit opzicht kan hij de bevelvoerder tot zeer veel steun zijn.

8. De verbindingdienst in oorlogstijd

In de A-gemeenten (A-kringen) zendt de bevelvoerder van een vooruitgeschoven eenheid de nadere berichten aan de C.M.P., vanwaar deze aan de Commandant van de brandweer en de vakcommandant worden doorgegeven. De vakcommandant zendt zijn berichten, die bijv. kunnen betreffen de inzet van de beschikbaar gestelde bluseenheden, de verrichte verkenning van het in zijn vak gelegen rampgebied, eventuele aanvragen om hulp, enz. aan de commandant van de brandweer, die zich in de commandopost van het H.B.B. bevindt. De vakcommandant maakt daartoe gebruik van een rechtstreekse telefoonverbinding of van een verbindingswagen (mobilofoon) welke hem door het H.B.B. ter beschikking is gesteld.

In de B-kringen geschiedt de berichtgeving op dezelfde wijze als in vreedetijd. De berichten van de plaats van de brand worden naar de C.M.P. gezonden. Wanneer de telefoonverbindingen gestoord zijn, moet gebruik worden gemaakt van een verbindingswagen of bij gebreke daarvan van andere verbindingsmiddelen.